

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту міжнародних відносин
ім. Б.Д.Гаврилишина
Ірина ІВАЩУК

« 31 » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 31 » _____ 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-наукового
інституту новітніх освітніх технологій
Святослав ЦИГЕЗЬ

« 31 » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Міжнародне середовище та бізнес-процеси» (англ. мовою)

ступінь вищої освіти «бакалавр»
галузь знань 29 Міжнародні відносини
спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
освітньо-професійні програми «Міжнародні економічні відносини»

Кафедра міжнародних економічних відносин

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамени (сем.)
Денна	1	2	30	30	4	8	78	150	2
Заочна	1	2	8	4	-	-	138	150	2

31.08.2023
[Signature]

Тернопіль – 2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузей знань – 29 Міжнародні відносини, спеціальностей – 292 Міжнародні економічні відносини, затвердженої Вченою Радою ЗУНУ від 23.06.2023 р., протокол № 10.

Робочу програму склала к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин Вікторія ГОМОТЮК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин, протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, д.е.н., професор

Роман ЗВАРИЧ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», протокол № 1 від 31.08.2023 р.

Голова групи забезпечення спеціальності д.е.н., проф.

Роман ЗВАРИЧ

Гарант ОПП, доц.

Олександра БРАТКО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МІЖНАРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ»

1. Опис дисципліни «Міжнародне середовище та бізнес-процеси»

Дисципліна «Міжнародне середовище та бізнес-процеси»	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 29 - Міжнародні відносини	Статус дисципліни: обов'язкова Мова навчання: англійська
Кількість залікових модулів <i>Денна – 4</i>	Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини	Рік підготовки <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i>
Кількість змістових модулів - 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна - 8</i> Практичні заняття <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна - 4</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 78 год.</i> <i>Заочна – 138 год.</i> Тренінг, КППЗ: <i>Денна – 8 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 4</i>
Тижневих годин – 10 год. з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю - екзамен

2. Мета й завдання дисципліни «Міжнародне середовище та бізнес-процеси»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

За останні декілька десятиліть глобалізаційні процеси кардинально трансформували економічну та соціальну картину світу. Міжнародне бізнес середовище стрімко змінюється. Населення старіє, люди переїжджають з сільської місцевості в міста, сьогодні є більше людей, які страждають від ожиріння або надлишкової ваги, аніж людей, які голодують. Середній клас швидко зростає в країнах, що розвиваються, тоді як він скорочується в Європі та Сполучених Штатах. Проблеми конфліктів, глобальної безпеки та

небезпеки повертаються на світову арену з численними економічними, політичними і соціальними наслідками. Ці сили чинять тиск на уряди по всьому світу, які прагнуть впоратися з цими наслідками. Гонитва за енергією, природними ресурсами і продовольством посилюється, і глобальна економічна архітектура знаходиться під загрозою з новими реаліями 21-го століття.

Метою дисципліни «Міжнародне бізнес-середовище та бізнес-процеси» є формування у студентів системи знань щодо сучасного міжнародного бізнес-середовища і бізнес-процесів, включаючи різні його аспекти: історію, тенденції, міжнародні керівні/органи впливу, культурні та політичні питання, регіональні аспекти розвитку, проблеми охорони довкілля, безпекові виклики та інші фактори, що впливають на діяльність бізнесу в сучасному міжнародному співтоваристві.

2.2. Завдання вивчення дисципліни.

Основними завданнями, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни є теоретична підготовка студентів щодо основ глобалізації, сучасних тенденцій розвитку бізнесу, розуміння наслідків глобалізації, особливостей функціонування міжнародного середовища та бізнес-процесів, а також формування і розвиток у них навичок аналізу глобальних тенденцій, оцінювання їхньої важливості і ступеня взаємозалежності, передбачення пов'язаних з ними потенційних змін для бізнес-середовища, розуміти наслідки глобалізації та розвивати вміння стратегічно мислити про глобальні проблеми та перспективи для бізнесу.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Для освоєння студентами необхідних теоретичних знань та отримання практичних навичок з дисципліни «Міжнародне бізнес-середовище та бізнес-процеси» попередньо їм необхідно опрацювати такі дисципліни як «Історія та культура України», «Міжнародні відносини та світова політика», «Мікроекономіка».

2.5. Результати навчання.

Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

3. Зміст дисципліни «Міжнародне середовище та бізнес-процеси»

Змістовий модуль 1. Міжнародне бізнес-середовище, бізнес-тенденції та розвиток

Тема 1. Глобалізація

Глобалізація та її виміри. Глобальна економіка. Фінансова глобалізація. Концепція ізоморфізму. Парадокси глобалізації. Наслідки глобалізації. Напрямок на глобальній арені.

Тема 2. Демографічні тенденції

Важливість демографії. Зростання населення. Регіональні популяції. Вікові піраміди. Зростання міст. Глобальні міста. Стан здоров'я. Демографічні тенденції і швейна промисловість.

Тема 3. Нерівність і світовий середній клас

Бідність та нерівність. Причини зростання нерівності. Чи існує оптимальний рівень нерівності? Що таке середній клас. Середній клас Індії. Статус, дохід і багатство.

Тема 4. Глобальні економічні та фінансові дисбаланси

Глобальна економіка і фінансова архітектура. Зміна географії капітальних інвестицій. Торгові блоки і глобальна економічна архітектура. Чому торговельні блоки є неоднозначними. Валютні союзи. Чому економічний і валютний союз в Європі не працює. Європейська криза. Можливі рішення європейської кризи.

Тема 5. Сталий розвиток

Глобальне прагнення сталого розвитку. Проблеми енергетики. Викиди вуглецю і глобальне потепління. Біомаса в країнах, що розвиваються. Чи є субсидії для зеленої енергії шляхом до вирішення проблеми? Чи є біопаливо вирішенням енергетичної кризи? Їжа і вода. Хто повинен робити що в прагненні до сталого розвитку.

Тема 6. Глобальні питання охорони здоров'я

Глобально-небезпечні захворювання. Охорона здоров'я, профілактика і боротьба з поширенням глобальних захворювань (вірус ВІЛ / СНІД, вірус Еболи, вірус сибірської виразки і т.д.). Чи повинна ВООЗ втручатися в країни, які не в змозі зупинити поширення інфекційних захворювань? Нові хвороби. Загроза біотероризму.

Змістовий модуль 2. Міжнародні конфлікти, безпека і тероризм

Тема 7. Зміни в геополітичній системі

Глобальні геополітичні тенденції. Політичні режими. Держави, що не

відбулися. Збройні конфлікти. Сомалійські пірати. Як світ повинен протистояти викликам сомалійських піратів. Стан держави. Ефективне управління та якість інституцій.

Тема 8. Конфлікти і безпека

Поширення зброї та конфлікти. Націоналізм. Глобалізація і права людини. Глобальна безпека і небезпека: відповідь тероризму та іншим загрозам. Розповсюдження ядерної зброї. Організація Об'єднаних Націй та глобальна безпека.

Тема 9. Глобальні сили 21-го століття.

Концепція глобальної сили. Енергоресурси. Китай як глобальна сила. Глобальне управління. Глобальна напруга. Який світ нам варто очікувати.

**2. Структура залікового кредиту з дисципліни
«Міжнародне середовище та бізнес-процеси»
Денна форма навчання**

	Кількість годин					
	Лекції	Практичні Заняття	Самостійна Робота	Індивід. Робота	Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Міжнародне бізнес-середовище, бізнес-тенденції та розвиток						
Тема 1. Глобалізація	2	2	8	1	5	стандарти зовані тести
Тема 2. Демографічні тенденції	2	2	8	-		кейси
Тема 3. Нерівність і світовий середній клас	4	4	9			поточне опитування
Тема 4. Глобальні економічні та фінансові дисбаланси	4	4	8	1		питання, кейси
Тема 5. Сталий розвиток	4	4	9	-		стандарти зовані тести
Тема 6. Глобальні питання охорони здоров'я	4	4	9	-		стандарти зовані тести
Змістовий модуль 2. Міжнародні конфлікти, безпека і тероризм						
Тема 7. Зміни в геополітичній системі	4	4	9	-	3	поточне опитування
Тема 8. Конфлікти і безпека	4	4	9	1		стандарти зовані тести
Тема 9. Глобальні сили 21-го століття.	2	2	9	1		кейси, групові завдання
Разом	30	30	78	4	8	

Заочна форма навчання

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні Заняття	Самостійна Робота	Індивід. Робота	Контр ольні заходи
Змістовий модуль 1. Міжнародне бізнес-середовище, бізнес-тенденції та розвиток					
Тема 1. Глобалізація	1	1	15	-	-
Тема 2. Демографічні тенденції	1	1	15	-	-
Тема 3. Нерівність і світовий середній клас	1	1	15	-	-
Тема 4. Глобальні економічні та фінансові дисбаланси	1	1	15	-	-
Тема 5. Сталий розвиток	1		15	-	-
Тема 6. Глобальні питання охорони здоров'я	1		15	-	-
Змістовий модуль 2. Міжнародні конфлікти, безпека і тероризм					
Тема 7. Зміни в геополітичній системі	1		18	-	-
Тема 8. Конфлікти і безпека	1		10	-	-
Тема 9. Глобальні сили 21-го століття.			20	-	-
Разом	8	4	138	-	-

2. Тематика практичних занять

Практичне заняття №1.

Тема: Глобалізація

Мета: оволодіти навиками оцінки глобалізаційних процесів, їх проявів, позитивних і негативних сторін.

Питання для обговорення:

1. Глобалізація та її виміри.
2. Глобальна економіка.
3. Фінансова глобалізація.
4. Концепція ізоморфізму.
5. Парадокси глобалізації.
6. Наслідки глобалізації.
7. Напруга на глобальній арені.

Практичне заняття №2.

Тема: Демографічні тенденції

Мета: навчитися оцінювати бізнес-середовища в країнах світу з урахуванням різних демографічних аспектів та тенденцій розвитку.

Питання для обговорення:

1. Важливість демографії.
2. Зростання населення.
3. Регіональні популяції.

4. Вікові піраміди.
5. Зростання міст.
6. Глобальні міста.
7. Стан здоров'я.
8. Демографічні тенденції і швейна промисловість.

Практичне заняття №3-4.

Тема: Нерівність і світовий середній клас

Мета: навчитися оцінювати масштаби економічної нерівності у світі та її вплив на бізнес-середовище.

Питання для обговорення:

1. Бідність та нерівність.
2. Причини зростання нерівності.
3. Чи існує оптимальний рівень нерівності?
4. Що таке середній клас.
5. Середній клас Індії.
6. Стать, дохід і багатство.

Практичне заняття №5-6.

Тема: Глобальні економічні та фінансові дисбаланси

Мета: навчитися визначати і оцінювати глобальні економічні та фінансові дисбаланси та їх вплив на бізнес-середовище та бізнес-процеси.

Питання для обговорення:

1. Глобальна економіка і фінансова архітектура.
2. Зміна географії капітальних інвестицій.
3. Торгові блоки і глобальна економічна архітектура.
4. Чому торговельні блоки є неоднозначними.
5. Валютні союзи.
6. Чому економічний і валютний союз в Європі не працює.
7. Європейська криза.
8. Можливі рішення європейської кризи.

Практичне заняття №7-8.

Тема: Сталий розвиток

Мета: навчитися визначати і оцінювати глобальні питання сталого розвитку та їх вплив на бізнес-середовище та бізнес-процеси.

Питання для обговорення:

1. Глобальне прагнення сталого розвитку.
2. Проблеми енергетики.
3. Викиди вуглецю і глобальне потепління.
4. Біомаса в країнах, що розвиваються.
5. Чи є субсидії для зеленої енергії шляхом до вирішення проблеми?
6. Чи є біопаливо вирішенням енергетичної кризи?
7. Їжа і вода.
8. Хто повинен робити що в прагненні до сталого розвитку.

Практичне заняття №9-10.

Тема: Глобальні питання охорони здоров'я

Мета: навчитися визначати і оцінювати глобальні проблеми охорони

здоров'я та їх вплив на бізнес-середовище та бізнес-процеси.

Питання для обговорення:

1. Глобально-небезпечні захворювання.
2. Охорона здоров'я, профілактика і боротьба з поширенням глобальних захворювань (вірус ВІЛ / СНІД, вірус Еболи, вірус сибірської виразки і т.д.).
3. Чи повинна ВООЗ втручатися в країни, які не в змозі зупинити поширення інфекційних захворювань?
4. Нові хвороби.
5. Загроза біотероризму.

Практичне заняття №11-12.

Тема: Зміни в геополітичній системі

Мета: навчитися визначати і оцінювати глобальні геополітичні проблеми та їх вплив на бізнес-середовище та бізнес-процеси.

Питання для обговорення:

1. Глобальні геополітичні тенденції.
2. Політичні режими.
3. Держави, що не відбулися.
4. Збройні конфлікти.
5. Сомалійські пірати.
6. Як світ повинен протистояти викликам сомалійських піратів.
7. Стан держави.
8. Ефективне управління та якість інституцій

Практичне заняття №13-14.

Тема: Конфлікти і безпека

Мета: навчитися визначати і оцінювати проблеми глобальних конфліктів і безпеки та їх вплив на бізнес-середовище та бізнес-процеси.

Питання для обговорення:

1. Поширення зброї та конфлікти.
2. Націоналізм.
3. Глобалізація і права людини.
4. Глобальна безпека і небезпека: відповідь тероризму та іншим загрозам.
5. Розповсюдження ядерної зброї.
6. Організація Об'єднаних Націй та глобальна безпека.

Практичне заняття №15.

Тема: Глобальні сили 21-го століття.

Мета: навчитися визначати і оцінювати глобальні сили 21 століття та їх вплив на бізнес-середовище та бізнес-процеси.

Питання для обговорення:

1. Концепція глобальної сили.
2. Енергоресурси.
3. Китай як глобальна сила.
4. Глобальне управління.
5. Глобальна напруга.
6. Який світ нам варто очікувати.

6. Тренінг, комплексне практичне індивідуальне завдання

Організація та проведення тренінгу

Тематика: «Роль Організації Об'єднаних Націй у формуванні міжнародного бізнес-середовища»

Порядок проведення:

1. Дослідити структуру Організації Об'єднаних Націй, її цілі, у тому числі з підтримання миру і безпеки, прав людини, економічного розвитку та гуманітарної допомоги та ін., а також питання фінансування та критики, пов'язаної з діяльністю організації.
2. Проаналізувати програми, фінансовані ООН (ЮНЕП, ЮНІСЕФ, УВКБ, ПРООН, ЮНКТАД), та співпрацю з ООН з автономними установами, з якими Генеральна Асамблея ООН підтримує офіційні відносини (МАГАТЕ, ВООЗ, ФАО, МОП, ЮНЕСКО, ЮНІДО, МСЕ, ВПС, ІКАО, ІМО, ВОІВ, WMA, МВФ, СОТ).
3. Підготувати короткий звіт, що описує роль Організації Об'єднаних Націй у формуванні міжнародного бізнес-середовища.

Організація та проведення КПЗ

Комплексне практичне індивідуальне завдання реалізується у вигляді звіту, в якому здійснюється аналіз перспективності країни як місця для інвестицій. Звіт обсягом близько 15 сторінок повинен містити ґрунтовний аналіз перспектив зростання країни, а також можливостей та ризиків для ведення бізнесу в країні. Звіт повинен базуватись на основі даних, матеріалів і знань, отриманих протягом курсу навчання. Студент на власний розсуд може обрати будь-яку країну для аналізу, але повинен при цьому переконатися і узгодити з викладачем, що обрана країна не була обрана іншим студентом.

7. Самостійна робота

№ п/п	Тематика
1	Вільна торгівля проти протекціонізму: цінності та протиріччя
2	Міжнародні потоки капіталів та фінансові установи
3	Населення та міграція
4	Жінки та розвиток
5	Захист атмосфери
6	Експорт робочих місць
7	Проблема геноциду в сучасному світі
8	Підтримка Африки
9	Торгівля людьми і рабство
	Разом: 78

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Міжнародне середовище та бізнес-процеси» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання результатів КППЗ.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету (інституту) за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагіату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Міжнародне середовище та бізнес-процеси» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4
20% 1. Опитування (тестування) на заняттях: тем “Глобалізація”, “Сталий розвиток”, “Міжнародні конфлікти” по 10/10/15 балів – мах 35 балів. 2. Письмова робота – мах 65 балів.	20% 1. Опитування (тестування) на заняттях: тем “Демографічні тенденції”, “Нерівність”, “Проблеми систем охоронт здоров'я” по10/10/15 балів – мах 35 балів. 2. Письмова робота – мах 65 балів.	20% 1. Підготовка КППЗ – мах 40 балів 2. Захист КППЗ – мах 40 балів. 3. Участь у тренінгах – мах 20 балів	40% 1. Тестові завдання (10 тестів по 3 бали – мах 30 балів 2. Теоретичне питання – мах 20 балів 3. усна відповідь – 50 балів

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
	Електронний варіант лекцій	1-9
	PowerPoint презентації лекцій	1-9

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бойчук Н.Я. Оптимізація управління бізнес-процесами на підприємствах України. Збірник наукових праць Національного технічного університету України «КПІ». 2016. Випуск 17. С. 173-180.
2. Демиденко В.В. Управління бізнес-процесами як складова процесного підходу до управління підприємством. Ефективна економіка. 2015. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.
3. Міхєєнко К.С. Управління бізнес-процесами підприємства на основі збалансованої системи показників . Інноваційна економіка. 2013. № 6. С. 74-76. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ inek_2013_6_20
4. Чорнобай Л.І. Бізнес-процеси підприємства: загальна характеристика та економічна суть. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2013. № 769. С. 125-131.
5. M. Guillen, E. Ontiveros. The new demography: aging, migration, and obesity. Global Turning Points (chapter 4). Cambridge University Press, 2012.
6. M. Guillen, E. Ontiveros. Welcome to the twenty-first century. Global Turning Points (chapter 1). Cambridge University Press, 2012.
7. Poverty & Inequality: Persistent Challenges and New Solutions. Globalization TrendLab, 2013. 30 p.
8. Sustainability: New Perspectives and Opportunities. Globalization TrendLab, 2012. 32 p.
9. The Future of the State. Globalization TrendLab, 2014. 26 p.
10. The United Nations . URL: <http://www.un.org/en/index.html>.